

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
GRŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 26. avgust 2016

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**OR in VR****Slovnica, kultura, civilizacija in književnost****Splošna navodila**

Kandidat mora v Izpitni poli 1 pokazati, da praktično obvlada osnovne slovnične zakonitosti grškega jezika: da pozna sistem in njegovo delovanje na vseh jezikovnih ravneh (glasoslovni, oblikoslovni, skladijski in besedni). Prav tako mora pokazati, da je sposoben razumevati pravilna in smiselna sporočila (v obliki stavkov) glede na jezikovna pravila grškega jezika in običajno pomensko rabo v klasični grščini. Posebne naloge so namenjene preverjanju znanja iz književnih in kulturno-civilizacijskih vsebin, s katerimi se je kandidat seznanil pri pouku in domačem branju.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ οὗτος	Za vsako napačno rešitev se odbije 1 točka; če je napak v eni besedi več, se lahko za eno besedo odbije največ 1 točka.
	1	♦ σώφρων	
	1	♦ σύ	
	1	♦ αὐτός	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ n. sg. ž. sp. akt. part. fut. glagola παιδεύω	Za vsako napačno rešitev se odbijeta 2 točki.
	2	♦ inf. pas. aor. glagola γράφω	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	♦ ἐποίησας	Za vsako napačno rešitev se odbijeta 2 točki.
	2	♦ λάβητε	
	2	♦ πράζονται	
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4		♦ Ο παλαιὸς φιλόσοφος <u>δοκεῖ μοι σοφώτατος εἶναι.</u>	Za vsako napačno določitev se odbije 1 točka.
		♦ Ncl	
		♦ Οἱ παλαιοὶ φιλόσοφοι δοκοῦσιν μοι σοφώτατοι εἶναι.	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	5	♦ Οἱ πολλοὶ λέγουσιν τὴν ἀρετὴν χαλεπὴν εἶναι.	Če je izbrana napačna skladijska zveza, se odbijejo 3 točke; za točkovanje oblikoslovnih in pravopisnih napak glejte splošna v poglavju 3.3.2; če je napak v enem stavku več, se za ustrezni stavek odbije največ 5 točk.
	5	♦ Πάντες θαυμάζετε, ὅταν ἀκούητε τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη.	
Skupaj	10		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	12	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Τίτι μάλλον πιστεύομεν ἢ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ ἡμῶν; ♦ Μιλτιάδην σωτήρα τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζουσιν. ♦ Πείθεσθε, ὦ πολῖται, τοῖς νόμοις τῆς πατρίδος· Ἄνευ γὰρ τούτων οὐκ ἔστιν ἡ πόλις. ♦ Πάντες τοὺς σοφοὺς ἄνδρας τιμῶσιν. 	Za vsako napačno oblikoslovno rešitev se odbijeta 2 točki; za pravopisne napake se odbije po 1/2 točke; če je napak v enem stavku več, se za ustrezni stavek odbijejo največ 3 točke.

Naloga	Točke	Rešitev
7	10	<p>♦ Mesto je vzgojo in šolanje puščalo staršem, a pri osemnajstih letih je moral vsak moški dve leti opravljati vojaško urjenje. Do 6. ali 7. leta je otroke doma poučeval suženj. Nato so začeli obiskovati šolo, ki je bila razmeroma poceni. Do 18. leta so se urili v teku, skoku, metanju diska in kopja, rokoborbi, v igri z žogo, uglajenega premikanja ... Učili so se tudi igranja na liro, petja, štetja, branja in pisanja, lahko tudi javnega nastopanja. Bistvo pouka pa je bila književnost oziroma pesništvo. Na pamet so se učili odlomke iz Homerja. Po koncu osnovnega šolanja (14 let) so se premožnejši fantje šolali pri raznih sofistih, filozofih. Kdor se je hotel učiti pri filozofu, se je iz svojega osebnega interesa učil geometrije, astronomije, harmonije in aritmetike. Kdor pa se je hotel izobraziti za javno delovanje, je šel raje v govorniško šolo, saj se je tam naučil spretnosti prepričevanja. Osnovno izobrazbo so doma prejele tudi deklice, ki pa so se nato usmerile v gospodinjska dela, kamor je sodilo tudi tkanje.</p>

Naloga	Točke	Rešitev
8	10	<p>♦ Ženske niso mogle dedovati in so bile vedno pod okriljem moškega. To je bil oče, ki pa je s starostjo svoj položaj prvega v družini lahko prepustil kateremu od sinov. Dekleta so ob poroki dobila doto, ki pa ni bila njihova last, temveč last novega varuha. Mož je doto lahko porabil, vendar jo je ob morebitni ločitvi moral vrniti, da se je z njo žena lahko vrnila na očetov dom. Atenske ženske so po poroki skrbele le še za družino. Bile so doma in opravljale razna gospodinjska dela, skrbele za pridelke, predle in tkale, pri čemer so jim pomagali sužnji. Iz hiše načeloma niso hodile. Prisostvovala so lahko na porokah, pogrebi, nekaterih verskih festivalih. Ponavadi je imela ženska doma svoje prostore ločene od moških prostorov. Če je imela poročena žena ljubimca, je z njo mož lahko storil, kar je hotel (lahko je ubil ljubimca ali njo). In ravno zaradi morebitnega prešuštvojanja je žena morala ostati pretežno doma.</p>

Naloga	Točke	Rešitev
9	10	<p>♦ Smrt so Atenci doživljali zelo globoko, pogreb pa je bil zanje dolžnost. Sofoklej se je z Antigono dotaknil ravno teh čustev; Antigona ni smela pokopati svojega brata, torej ni smela opraviti svoje svete dolžnosti. Ženske so truplo obredno okopale, mazile, oblekle, okrasile in položile na mrtvaški oder. Nato so se oblečene v črno in spuščeni las tolkle po prsih in pele obredne žalostinke. Hiša in žalujoči so veljali za nečiste. Zato so pri vhodu v hišo nastavili nekaj vode, da so se obiskovalci ob odhodu lahko umili. Tretji dan so v pogrebnem sprevodu odšli do pokopališča, kjer so truplo bodisi pokopali bodisi sežgali na grmadi in ostanke zbrali v žaro in jo pokopali. Opravili so še žrtvovanje, izlili nekaj vina in olja ter nato odšli na pogrebno gostijo.</p>

Naloga	Točke	Rešitev
10	10	♦ To je bila minojska civilizacija, ki je dobila ime po legendarnem kralju Minosu. Ta je vladal v Knososu na Kreti. Center dogajanja na Kreti je bila palača, okrog katere so bile razporejene vasi. Imela je zapleteno administrativno ureditev in svojo pisavo. Minojci so uporabljali zlogovno pisavo linear A, ki pa je danes ne znamo brati. Jezik, ki so ga govorili v tej kulturi, ni poznan, čeprav lahko sklepamo na nekaj njegovih lastnosti. Najverjetneje je poznal samo odprte zloge, zato je bila zlogovna pisava za ta jezik primerna. Podobna tej pisavi je pisava, ki ji pravimo linear B, uporabljali pa so jo Grki. Za sprotne zapiske, ki so nastajali pri poslovanju palače, so uporabljali glino, medtem ko so za potrebe arhiva uporabljali drugačne materiale, morda tudi usnje. Znanje pisanja je bilo za opravljanje funkcije uradnika v palači nujno. Poklicnih pisarjev niso poznali. Pisava je sestavljena iz znakov za števila, iz ideogramov (znakov za posamezne predmete) in iz zlogovnih znamenj. Ventris in Chadwick sta leta 1953 to pisavo razvozlala. Pisava po vsej verjetnosti ni bila primerna za zapisovanje književnosti, saj je bila za zapisovanje grškega jezika premalo natančna. V času temnih stoletij je ta pisava prišla v pozabo.

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 80

IZPITNA POLA 2**OR in VR****Prevod****Merila ocenjevanja**

Prevod iz grščine v slovenščino točkujemo po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
do 40	a) pravilnost grške slovnice	Napake se odštevajo od največjega možnega števila točk (negativna metoda): <ul style="list-style-type: none"> – napake, ki kažejo na nerazumevanje grškega besedila, se točkujejo z odbitkom 5 točk; – napake, ki kažejo na nepoznavanje posamezne grške oblike, se točkujejo z odbitkom 2 točk; – napake, ki izvirajo iz predhodne napake, se točkujejo z odbitkom 1 točke; – napake, ki kažejo na premajhno doslednost pri prevajanju, se točkujejo z odbitkom 1 točke; – napaka v izbiri besede pomeni odbitek 1 ali 2 točk: 1 točko odbijemo, kadar je izbrana manj ustrezna beseda, 2 točki pa, kadar izbrana beseda ni ustrezna ali kadar beseda manjka; – obvladovanje slovenske slovnice vrednotimo po številu napak v slovenskem oblikoslovju in skladnji, pa tudi v pravopisu. Napake v pravopisu točkujemo kakor grške pravopisne napake (po 1/2 točke), napake v oblikoslovju in skladnji pa kakor grške oblikoslovne napake (po 2 točki).
do 25	b) ustreznost besedišča	
do 5	c) pravilnost slovenske slovnice	
do 10	d) slogovna ustreznost	Dodatno se dodeli od 0 do 10 točk (pozitivna metoda). S točkami od 0 do 10 ovrednotimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: <ul style="list-style-type: none"> – vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost; – stavčno zgradbo; – ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča; – naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po teh merilih:

Točke	Merila
70–80	Prevod je sklenjen, vse zveze so prevedene ustrezno. Besedišče je prevedeno ustrezno, iz slovarja je izbran pomensko in slogovno najustreznejši pomen. Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku in se od njega razlikuje le tam, kjer bi bil prevod sicer slovnično napačen ali slogovno pomanjkljiv.
60–69	Prevod je sklenjen, ustrezno so prevedene vse zveze razen največ dveh; tiste, ki niso prevedene ustrezno, ne vplivajo bistveno na razumljivost celote. Besedišče je sicer pravilno, vendar iz slovarja izbrane besede niso slogovno ustrezne. Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku, od njega se razlikuje le tako, da ne pači smisla izvornika.
50–59	Prevod je sklenjen, ustrezno prevedenih je več od polovice zvez: največ dve zvezi bistveno vplivata na razumljivost celote. Besedišče v največ dveh primerih ni prevedeno ustrezno, iz slovarja je izbrana napačna ustreznica. Stavčna zgradba se oklepa grškega izvornika na škodo slovenske slovnične ali sloga. Pojavljajo se napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladijske zveze v grškem besedilu.
40–49	Vsaj polovica zvez je prevedenih ustrezno. Tiste, ki niso prevedene ustrezno, bistveno vplivajo na razumljivost celote, vendar se prevod ne oddaljuje od smisla grškega izvornika. V vsaj polovici primerov je iz slovarja izbrana pomensko ustrezna beseda. V največ dveh primerih pa grška beseda ni prevedena. Stavčna zgradba le deloma ustreza izvorniku. Nastajajo slovnične napake zaradi napačne izbire besede in napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladijske zveze ali slovnične oblike v grškem besedilu.

Rešitev

Opis ljudstev in narave v deželi Galatija

Galatijo naseljujejo mnoga različna ljudstva. Največja izmed njih imajo (štejejo) skoraj 200.000 mož, najmanjša pa 50.000. Eno izmed njih družijo z Rimljani staro sorodstvo in prijateljstvo, ki se ohranja vse do današnjih dni.

Ker leži v večjem delu na severu, je meglena in zelo mrzla. V zimskem letnem času je v meglenih dneh prekrita z obilo snega in ne z dežjem, v jasnih (dneh) pa je polna neskončnega kristala in ledu, zaradi katerega reke zamrznejo in same po sebi (po lastni naravi) postanejo prehodne. Prečkajo jih ne le naključni popotniki, ki v majhnih skupinah hodijo po kristalu (/Ne le naključni popotniki, ki v majhnih skupinah stopajo po kristalu, jih prečkajo), temveč zanesljivo pridejo preko tudi množice vojsk skupaj z nosači prtljage in s polnimi vozovi.

(Vir: Diodor Sicilski 5.25)

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 80